

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0525U000324

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-07-2025

Статус: Підтверджена МОН

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ МОН України № 1618 від 11.12.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковтун Гаврило Ігорович

2. Gavrylo I. Kovtun

Кваліфікація: к. мед. н., 14.01.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 14.02.03

Назва наукової спеціальності: Соціальна медицина

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 09-09-2025

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Державне некомерційне підприємство "Інститут серця" Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 38831595

Місцезнаходження: вул. Братиславська, Київ, 02166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д26.00301

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.46, 76.75, 82.01

Тема дисертації:

1. Медико-соціальне обґрунтування концептуальної моделі регіональної системи донорства та трансплантації органів і анатомічних матеріалів людини (на прикладі трансплантації серця).
2. Medico-social substantiation of the Conceptual Model of the Regional Organ and Anatomical Materials Donation and Transplantation System (on the example of heart transplantation).

Реферат:

1. У дисертаційній роботі вирішено актуальну наукову проблему – обґрунтування концептуальної моделі регіональної системи донорства та трансплантації органів і анатомічних матеріалів людини та оцінку організації та управління системою трансплантації в умовах реформування галузі охорони в Україні. Досягнення мети роботи відбувалось на основі спеціальної програми з використанням методів дослідження, які визначені паспортом спеціальності «Соціальна медицина» (системного підходу і аналізу, бібліосемантичного, соціологічного, медико-статистичного, графічного, клінічного, концептуального моделювання, експертних оцінок). Реалізація програми здійснювалась у шість організаційних етапів, виконання яких дозволило вирішити всі поставлені завдання та отримати репрезентативні результати.

Проаналізовано сучасну нормативно-правову базу організації трансплатнологічної допомоги в Україні (закони, постанови, накази МОЗ) загальною кількістю 39 одиниць. Визначено, що в Україні ХСК складають вагомому медико-соціально та соціально-економічну проблему. Щорічно серед дорослого населення реєструється понад 1.7 млн. нових випадків захворювань. ХСК зумовлюють 66.2% всіх випадків смерті, 23.5% випадків первинної інвалідності серед дорослого та 21.2% – серед працездатного населення, 23.2% випадків госпіталізації дорослого населення та становлять 37.4% у структурі поширеності хвороб серед дорослого населення. Наукова новизна результатів дослідження полягає у поглибленні існуючих та обґрунтуванні нових теоретичних підходів, які у сукупності вирішують важливу наукову проблему розвитку організаційно-управлінських механізмів регіональної системи донорства та трансплантації органів в Україні. Найважливіші наукові результати, що характеризують новизну та розкривають зміст дисертаційного дослідження, полягають у тому, що в Україні: - науково-обґрунтовано та розроблено концептуальну модель регіональної системи донорства та трансплантації органів і анатомічних матеріалів людини (МРСТ - визначені концептуальні напрямки та принципи розвитку системи трансплантації органів і анатомічних матеріалів людини в регіонах України, її структурну оптимізацію, ефективність організації, вдосконалення управлінських функцій; - проведено аналіз показників захворюваності, інвалідності, смертності та тягаря (за показником DALYs) хвороб системи кровообігу в Україні за 2010-2017 роки та за розрахунковими показниками 2018-2020 роки за даними прогнозування методом регресійного аналізу; - розроблено алгоритм організації підготовки донорів та реципієнтів до проведення операції з трансплантації серця; - здійснено комплексну оцінку організації існуючої мережі регіональних ЗОЗ трансплантації за матеріалами вивчення результатів соціологічного опитування пацієнтів з різних регіонів України, експертної оцінки та SWOT-аналізу; - визначено ставлення пацієнтів та лікарів до проблем донорства та трансплантації органів за матеріалами соціологічного опитування; - досліджено вплив адміністративно-правових та релігійних факторів на регулювання донорства та трансплантації органів в Україні.

2. The goal of the work was achieved on the basis of a special program using research methods that are defined by the passport of the specialty "Social Medicine" (systemic approach and analysis, bibliosemantic, sociological, medical-statistical, graphic, clinical, conceptual modeling, expert assessments). The implementation of the program was carried out in six organizational stages, the implementation of which allowed to solve all the tasks set and obtain representative results. The modern regulatory framework for the organization of transplantological care in Ukraine (laws, resolutions, orders of the Ministry of Health) with a total of 39 units was analyzed. It has been determined that in Ukraine, diseases of the circulatory system constitute a significant medical, social and socio-economic problem. More than 1.7 million new cases of the disease are registered annually among the adult population. CSD cause 66.2% of all deaths, 23.5% of cases of primary disability among adults and 21.2% among the working-age population, 23.2% of cases of hospitalization among the adult population and constitute 37.4% in the structure of the prevalence of diseases among the adult population. The scientific novelty of the obtained results lies in the fact that when conducting dissertation research for the first time in Ukraine: - a conceptual functional-organizational model of the regional system of donation and transplantation of organs and anatomical materials to humans (MRST) was scientifically substantiated and developed, headed by the supra-cluster regional clinical center for transplantation (RCCT), which ensures the management and operation of a single regional system of organ donation and transplantation in the conditions health care reform; - substantiated conceptual directions as modeling vectors and principles that initiate the development of a conceptual model of the regional donation and transplantation system, its structural optimization, organizational efficiency, improvement of management functions; - it was found that diseases of the circulatory system cause 66.2% of all deaths, 23.5% of cases of primary disability among adults and 21.2% among the able-bodied population. DALYs due to coronary heart disease and cardiomyopathy in Ukraine exceed the European rate by 3.3 and 2.7 times, respectively. - it was found that the existing organization of transplant care in the regions does not have a systematic approach that would unite the activities of donor bases, transplant centers, intensive care units and diagnosis of brain death, delivery of removed organs to transplant centers into one interconnected regional system headed by the regional chief center for the organization of organ donation and transplantation. There is a shortage of transplant specialists for the regions.

Unsatisfactory level of equipment (gas analyzers, doppler, immunosuppressors, etc.) of health care facilities focused on organ transplantation. There is no effective system of medical and postgraduate education of transplant specialists and transplant coordinators. Low level of remuneration of medical personnel. Weak donor activity, lack of donor organs for those who need a transplant. Insufficient regulatory and legislative framework for the development of organ transplantation. According to experts, the state of organization of organ transplantation in regional hospitals is unsatisfactory. Out of 16 evaluations given by experts, 9 are unsatisfactory. - according to the results of a sociological survey of patients, it was established that 64.5±2.4% do not have information on the issue of organ donation, 77.9±2.0% do not know how to officially express consent or disagreement to organ donation. 71.3±2.2% of respondents believe that Ukrainian society is not ready to discuss donation issues. The survey of patients showed that the current donor system is not supported by most of the population - there is a lack of solidarity and trust in the organ donation system in the mass consciousness. - the analysis of the results of a sociological study of anesthesiologists of inpatient hospitals showed that they are not fully prepared to ensure the diagnosis of brain death and the donation process. The analysis of the sociological results of neuropathologists showed that most of them do not have optimal knowledge about the transplantation of donor organs, and no positive motivation for organ donation has been formed. - it was established that there are no uniform standards - recommendations for organizing the preparation of patients for heart transplantation.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Kovtun GI, Orlova NM. Analysis of the burden of cardiovascular diseases in Ukraine in 1990-2019. *Wiad Lek.* 2023;76(4):751-757. doi: 10.36740/WLek202304108. PMID: 37226611. (Scopus)
- 2. Orlova NM, Kovtun GI, Holovchanska-Pushkar SE, Pylypchuk VL, Palamar IV, Tkachenko OV, Zadorozhniuk OV. Non-communicable diseases and their risk factors in Ukraine: analysis of the global burden of disease 2019 study. *Wiadomosci lekarskie (Warsaw, Poland).* 2024; 77(4):682-689.
- 3. Ковтун ГІ, Канюра ОА. Законодавчий базис і сучасний стан системи трансплантології в Україні. *Клінічна та профілактична медицина.* 2024;6(36): 92-106. <https://doi.org/10.31612/2616-4868.6.2024.13>
- 4. Ковтун Г, Шпачук А, Чайковська С, Судакевич С, Тодуров Б. Організація трансплантологічної допомоги шляхом транспортування реципієнта до регіонарної бази забору для проведення трансплантації серця *East Ukr Med J.* 2024;12(2):390-397. [https://doi.org/10.21272/eumj.2024;12\(2\):390-397](https://doi.org/10.21272/eumj.2024;12(2):390-397).
- 5. Ковтун ГІ. Ставлення пацієнтів кардіохірургічного профілю до проблем донорства та трансплантації органів. *Кардіохірургія та інтервенційна кардіологія.* 2022;3-4 (37):22-26.
- 6. Ковтун ГІ. Проблеми донорства та трансплантації органів: (за матеріалами соціологічного опитування лікарів-анестезіологів). *Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України.* 2022;(4):13-17. <https://doi.org/10.11603/1681-2786.2022.4.13676>
- 7. Ковтун ГІ. Проблеми трансплантації органів (за матеріалами соціологічного опитування лікарів - невропатологів). *Актуальні проблеми транспортної медицини.* 2022;4 (70):47-53. <https://zenodo.org/records/7495318>.
- 8. Ковтун ГІ, Орлова НМ. Сучасні тенденції та регіональні особливості інвалідності внаслідок серцево-судинних захворювань в Україні. *Вісник Вінницького медичного університету.* 2022;26(4):637-643. DOI: [https://doi.org/10.31393/reports-vnmedical-2022-26\(4\)-21](https://doi.org/10.31393/reports-vnmedical-2022-26(4)-21).

- 9. Ковтун ГІ, Орлова НМ. Смертність від хвороб системи кровообігу в Україні: медико-статистичний аналіз її динаміки та регіональних особливостей у 2010-2020 рр. Вісник Вінницького медичного університету. 2023;27(1):110-118. DOI: [https://doi.org/10.31393/reports-vnmedical-2023-27\(1\)-21](https://doi.org/10.31393/reports-vnmedical-2023-27(1)-21).
- 10. Ковтун ГІ, Орлова НМ. Хвороби системи кровообігу в Україні: результати ретроспективного аналізу захворюваності та сучасні проблеми її моніторингу. Вісник Вінницького національного медичного університету 2023;27(3):447-454. DOI: [10.31393/reports-vnmedical-2023-27\(3\)-16](https://doi.org/10.31393/reports-vnmedical-2023-27(3)-16).
- 11. Ковтун ГІ. Концептуальна модель регіональної системи донорства і трансплантації органів. Вісник Вінницького національного медичного університету, 2023;27(4):645-648. doi: [10.31393/reports-vnmedical-2023-27\(4\)-20](https://doi.org/10.31393/reports-vnmedical-2023-27(4)-20).
- 12. Ковтун ГІ. Методичні механізми оптимізації регіональної моделі донорства та трансплантації органів. Вісник морської медицини. 2023; 4(101):21-26. <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.10606627>
- 13. Ковтун ГІ, Тодуров БМ, Канюра ОА. Історія й актуальні проблеми органного донорства органів. Кардіохірургія та інтервенційна кардіологія. 2023;1-2:5-14. DOI: <http://doi.org/10.31928/2305-3127-2023.1-2.514>
- Kovtun GI. Structuring organizational problems task in transplantology in the regions of Ukraine. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. 2023;2 (96):61- 65. DOI [10.11603/1681-2786.2023.2.14035](https://doi.org/10.11603/1681-2786.2023.2.14035)
- 15. Ковтун ГІ. Проблеми та вектори розвитку донорства і трансплантації органів в Україні. Art of Medicin. 2023;2(26):158-63. doi: [10.21802/artm.2023.1.25.158](https://doi.org/10.21802/artm.2023.1.25.158).
- 16. Ковтун ГІ. Пріоритетні напрямки розвитку регіональних закладів охорони здоров'я, які виконують трансплантації органів. УНММЖ. 2023;2(139):56:63. [https://doi.org/10.32345/USMYJ.2\(139\).2023.56-63](https://doi.org/10.32345/USMYJ.2(139).2023.56-63)
- 17. Ковтун ГІ. Актуальність підготовки менеджерів для закладів охорони здоров'я сфери трансплантації органів. Україна. Здоров'я нації. 2023; 3(73):68-71. DOI <https://doi.org/10.32782/2077-6594/2023.3/11>
- 18. Ковтун ГІ. Управлінські функції як один з інструментів реалізації цілей управління моделлю регіональної системи донорства та трансплантації органів. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. 2023;3 (97):51-55. doi: [10.11603/1681-2786.2023.3.14223](https://doi.org/10.11603/1681-2786.2023.3.14223)
- 19. Ковтун Г, Канюра О. Наукове обґрунтування концептуальних напрямів розвитку системи донорства та трансплантації органів в регіонах України. Ukrainian Scientific Medical Youth Journal. 2024;144(1):169-174 [https://doi.org/10.32345/USMYJ.1\(144\).2024.169-174](https://doi.org/10.32345/USMYJ.1(144).2024.169-174)
- 20. Ковтун ГІ. Стан організації трансплантації органів в Україні Український журнал клінічної хірургії 2023;90(2):7-10. DOI: [10.26779/2786-832X.2023.2.07](https://doi.org/10.26779/2786-832X.2023.2.07)
- 21. Орлова НМ, Ковтун ГІ, Паламар ІВ. Тягар ішемічної хвороби серця в Україні та можливості його скорочення за рахунок контролю над модифікованими факторами ризику Україна. Здоров'я нації. 2023;3(73):122-128. <https://doi.org/10.32782/2077-6594/2023.3/21>
- 22. Ковтун ГІ, Канюра ОА Фактори розвитку органного донорства та трансплантації органів. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. 2024;2:33-37. <https://doi.org/10.11603/1681-2786.2024.2.14784>

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U101432

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Канюра Олександр Андрійович
2. Oleksandr A. Kaniura

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6926-6283

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сміянов Владислав Анатолійович
2. Vladyslav A. Smiianov

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.02.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4240-5968

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Толстанов Олександр Костянтинович
2. Oleksandr K. Tolstanov

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.02.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7459-8629

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 36127779200

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Миронюк Іван Святославович

2. Ivan S. Myroniuk

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.02.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Яворовський Олександр Петрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Яворовський Олександр Петрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Анісімов Євген Миколайович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна